

HAKA

Eesti Hariduse
Kvaliteediagentuur

Kutseõppe kvaliteedi hindamine

**Järvamaa Kutsehariduskeskuse
sotsiaaltöö ja nõustamise
õppekavarühma
hindamisaruanne**

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti
tuleviku heaks

2023. aasta

Sisukord

1. Sissejuhatus	3
2. Üldosa	6
3. Sotsiaaltöö ja nõustamise õppekavarühma analüüs hindamisvaldkondade lõikes	10
3.1 Õppekavad ja õppekavaarendus	10
Analüüs	10
Järeldused	14
3.2 Õppimine ja õpetamine	15
Analüüs	15
Järeldused	20
3.3 Õpetajad	21
Analüüs	21
Järeldused	23
4. Hindamiskomisjoni peamised järeldused sotsiaaltöö ja nõustamise õppekavarühma osas	24

1. Sissejuhatus

Kutseõppe kvaliteedi hindamise eesmärk on toetada õppimiskeskse koolikultuuri arengut ning suurendada kutsehariduse usaldusväärsust.

Kutseõppe kvaliteedi hindamine võimaldab:

- koolil saada tagasisidet õppeprotsessi kvaliteedi kohta ja soovitusi selle arendamiseks ning kasutada sõltumatu välishindamise tulemusi kooli strateegilises juhtimises;
- informeerida huvigruppe (õppijad, töömaailm, riik, ühiskond laiemalt) kutseõppe vastavusest siseriiklike nõuete, arengukavalist eesmärkide, töömaailma vajaduste ja õppijate ootustega.

Hindamiskomisjoni eesmärk on analüüsida õppe kvaliteeti õppekavarühmas (edaspidi ÕKR) ning anda analüüsi põhjal soovitusel õppe kvaliteedi parendamiseks. Hindamiskomisjoni analüüsi aluseks on õppekavarühma eneseanalüüs, õppe tulemuslikkuse näitajad õppekavarühma õppekavadel ning hindamiskülastusel ja vestlustel kogutud info. Õppe kvaliteeti analüüsitakse hindamisvaldkondade kriteeriumide lõikes.

Hindamisvaldkonnad on:

- **õppekavad ja õppekavaarendus,**
- **õppimine ja õpetamine,**
- **õpetajad.**

Hindamiskomisjon esitab hindamisaruandes hindamisvaldkondade kaupa kokkuvõtliku analüüsi õppekavarühma õppekavade kohta. Komisjon toob iga hindamisvaldkonna analüüsi tulemusena välja **järeldused**: tugevused, parendusvaldkonnad koos soovitustega õppe kvaliteedi parendamiseks ning arenguvõimalused:

- **Tugevustena** on välja toodud head tavad, uuenduslikud lahendused jne, mis on andnud soovitud tulemusi ja seeläbi õppele lisaväärtust. Tugevused on enamasti kui nõuetele vastavad.
- **Parendusvaldkonnad** ja soovitusel viitavad mittevastavustele või vajakajäämistele hindamiskriteeriumi nõuete täitmisel. Parendusvaldkonnad mõjutavad hindamisotsuse kujunemist.
- **Arenguvõimalused** on komisjoni soovitusel arendustegevusteks, mis ei sisalda mittevastavust nõuete täitmisel ning mille arvestamine või mitteamarvestamine on kooli otsustada. Soovitusel arendusteks ei mõjuta lõppotsuse kujunemist.

Eesti Hariduse Kvaliteediagentuuri (HAKA) kutsehariduse hindamisnõukogu kaalub hindamiskomisjoni poolt välja toodud tugevusi, parendusvaldkondi ja soovitusi ning otsustab viia järgmine õppekavarühma kvaliteedi hindamine läbi:

- kuue (6) aasta pärast, kui õppekavarühmas toimuv õppetöö vastab kvaliteedi hindamise kriteeriumidele ja õigusaktidele;

- kolme (3) aasta pärast, kui hindamisnõukogu hinnangul esineb õppekavarühmas õppetöö mittevastavusi õigusaktidele ja /või kvaliteedi hindamise kriteeriumidele.

Kui hindamisnõukogu kaalub kahe hindamisotsuse vahel ning leiab, et teatud tingimuse täitmisel kooli poolt oleks võimalik võtta vastu positiivsem otsus, võib ta sellise otsuse vastu võtta kõrvaltingimusega haldusmenetluse seaduse § 53 mõttes.

HAKA moodustas hindamiskomisjoni, kuhu kuuluvad õppekavarühmale vastava valdkonna tööandjate esindajad ning kutseõppe eksperdid. HAKA kooskõlastas hindamiskomisjoni koosseisu kooliga. HAKA juhataja korraldusega kinnitati hindamiskomisjoni koosseis:

Diana Eller	kutseõppe ekspert, komisjoni esimees; Tartu Rakendusliku Kolledži meisterõpetaja, kutseõpetaja, praktikajuhendaja; Tartu Ülikooli kutseõpetaja õppekava õppejõud (kutseõppe didaktika, praktikad, kutseõpetaja arenguportfoolio), täiskasvanute koolitaja kutse, tase 7, PRÕM tegevuste raames assessor ja nõustaja;
Liisa Mäemets	kutseõppe ekspert, komisjoni sekretär; HaridusLabor OÜ haridusmentor, projektijuht; 2017-2020 Haridus- ja Teadusministeerium, "Kaasaegse ja uuendusliku õppevara arendamine ja kasutuselevõtt" programmijuht; 2014-2016 Põhja-Eesti Rajaleidja keskus, juhataja asetäitja; 2008-2010 Eesti Kutseõppeasutuste Kvaliteediauhinna assessor;
Erika Pärnala	tööandjate esindaja; alates 2013 SA Pärnu-Jaagupi Hoolduskodu, hooldustöötaja; täienduskoolitaja; 2018- ... Eesti Õdede Liidu Hooldustöötajate seltsingu juht; 2019- ... Eesti Sotsiaaltöö Assotsiatsiooni (ESTA) hooldustöötaja eriala kutsekomisjoni liige;
Stina Siem	tööandjate esindaja; Haapsalu KHK arendusdirektor; kuni 2022 Tallinna Tugikeskuse Juks kvaliteedi- ja arendusjuht. HRQ Konsult OÜ konsultant ja sisehindamise mentor

Hindamisprotsessi kirjeldus

Järvamaa Kutsehariduskeskus koostas hindamisperioodi 2016/17-21/22. õppeaasta kohta ühise kvaliteedihindamise eneseanalüüsi aruande andmebaaside ja võrgu disain ning haldus, elektrienergia ja energeetika ning sotsiaaltöö ja nõustamise õppekavarühmadele. Eneseanalüüsi aruanne oli kompaktne, sisaldas andmetabeleid ja graafikuid ning mõningaid lisaviiteid. Aruanne sisaldas mahukat lisa perioodil 2019 - 2022 läbi viidud täiendõppekursuste loetelu näol. Hinnatavad kriteeriumid olid aruandes kaetud peamise informatsiooniga. Komisjon palus koolilt täiendavaid dokumente, mis aruandes tõendusmaterjalina puudusid.

Hindamiskomisjoni liikmed töötasid läbi kooli eneseanalüüsi aruande. Hindamiskülastust ettevalmistavate koosolekute käigus koostas komisjon esialgse külastuskava, mis kooskõlastati kooli ja HAKA-ga. Komisjoni liikmed leppisid kooli eneseanalüüsi aruande põhjal kokku täpsustamist vajavad teemad, sellekohased küsimused iga vestluse jaoks ning palusid täiendavalt koolilt: ülevaatlikku terviklikku infot hinnatavate ÕKR õppekavade kohta hetkel avatud õppegruppidest, õppevormidest ja nende õppekohtadest; õpilaste rahulolu-uuringute kokkuvõtteid; ligipääsu e-õppe kursustele; pedagoogilise personali koolitusplaani; õpetajate digipädevuse seire tulemuste kokkuvõtteid ning praktika tulemuslikkuse analüüsi ja praktikadokumentide näidiseid. Komisjonis lepidi kokku tööjaotus ja ülesanded hindamiskülastuse ajaks.

Toimus kombineeritud hindamiskülastus: 1) telefoni- ja veebiintervjuud perioodil 6. - 11. aprill 2023 ning koolikülastus 12. aprillil 2023. Telefoni- ja veebiintervjuud viidi läbi mõlema eriala vilistlastega ning hooldustöötaja õppekava töökohapõhise õppe asutusepoolsete esindajatega (Viru Haigla AS Tapa Pihlakodu, SA Jõgeva Haigla). Hindamiskülastuse käigus vesteldi õpilaste, õpetajate, juhtõpetaja, töökohapõhise õppe koordinaatori, praktikaasutuste esindajate (Väätsa Eakate Kodu, AS Hoolekandeteenused Türi Kodu, Järvamaa Haigla AS), õppe- ja arendustöö üksuse juhataja, arendusspetsialisti, koolitusjuhi ning koolijuhiga. Lisaks tutvus komisjon õppe- ja praktilise töö võimalustega ning kooli poolt esitatud dokumentidega. Hindamiskülastus toimus andmebaaside ja võrgu disaini ning halduse, elektrienergia ja energeetika õppekavarühmade hindamiskomisjoniga samal päeval, komisjonid töötasid paralleelselt, vestlus kooli juhtkonna esindajatega toimus ühiselt. Vestlused toimusid lodusalt, osalejad tundsid oma vastutusvaldkonda ja olid kohtumiseks ette valmistunud.

Komisjoni koosolekul lepidi kokku ülesanded aruande struktuuri osas ja komisjoni arvamuste põhjal koostati aruande esmane variant. Komisjon arutas liikmete seisukohti ja jõudis koostöös ühistele järeldustele, mis väljenduvad aruandes.

Aruande valmimisega seotud kuupäevad:

HAKA esitas esmase aruande koolile 19.05.2023.

Koolil ei olnud aruandele täpsustusi ega kommentaare.

Komisjon esitas lõpparuande HAKAle 30.mai 2023

2. Üldosa

Kooli kontaktandmed

koolijuht: Rein Oselin

kooli aadress: Tallinna 46, Paide 72720

telefon: +372 52 53 738

e-post: kool@jkhk.ee

koduleht: www.jkhk.ee

hindamise korralduse kontaktisik koolis: Külli Marrandi-Kallas, õppe- ja arendustöö üksuse juhataja, +372 5345 0406 kylli.marrandi@jkhk.ee

Kooli lühitutvustus

Järvamaa Kutsehariduskeskus (edaspidi Järvamaa KHK, JKHK) alustas tööd 1.09.2008 Vabariigi Valitsuse 28.02.2008 korralduse nr 107 alusel. JKHK moodustasid Türi Tehnika- ja Maamajanduskool ning Paide Kutsekeskkool. 1.09.2015.a liideti kooliga Põltsamaa Ametikool.

JKHKs õppis 2021/2022. õppeaastal kooli eneseanalüüsi aruande põhjal 1359 õpilast. Lisaks tasemeõppele pakutakse koolis täiendus- ja ümberõpet täiskasvanutele, kooli andmetel lõpetas 2021. aastal erinevaid kursusi kokku 1335 osalejat. JKHKs õpetatakse kokku 15 õppekavarühmas ning kool on Eesti kontekstis unikaalne, pakkudes riigis ainsana kalanduse ja veterinaaria õppekavarühmas kutseõpet, samuti on erialasid (nt hobuhooldaja, veekäitlusoperaator, biogaasijaama operaator), mida teistes kutseõppeasutustes ei õpetata. Kool on sõnastanud oma visiooni, missiooni ja põhiväärtused järgnevalt (www.jkhk.ee):

Visioon: Tegutseme nii, et kõik soovivad meie kooli!

- Järvamaa Kutsehariduskeskus on õppijad, töötajad ning arengut väärtustav nüüdisaegse õpikeskkonna, paindlike võimaluste ja laia erialavalikuga tuntud ning tunnustatud Eesti suurimaid ja edukamaid õppeasutusi.
- Järvamaa Kutsehariduskeskus on ülemaailmse kutsehariduse osa, seda tunnustavad ja hindavad õppijad, lapsevanemad, vilistlased, töötajad ja tööandjad. Kool on õppijasõbralik, nüüdisaegne, arenemis- ja vastutusvõimeline, tark ja mõistev.

Missioon: Järvamaa Kutsehariduskeskuse missioon on edendada hariduse kvaliteeti, suurendades meie õppijate konkurentsivõimet.

Kooli põhiväärtused:

- Koostöö – mammutit üksi ei jahita
- Pühendumus – töötame ühise eesmärgi nimel
- Pädevus – teame, mida teeme
- Paindlikkus – leiame lahendused
- Pidev areng – väärtustame õppimist

Enesehindamise aruandeperioodil kehtinud arengukava (kehtis aastatel 2015-2019, pikendatud 2017-2020) alusel olid kooli strateegilised eesmärgid:

1. Koolis õpetatakse kvaliteetselt tööjõuturu nõudlust rahuldavaid erialasid, on paindlikud ja mitmekesise valikuga õppimisvõimalused elukestvaks õppeks.
2. Õppijale on loodud kaasaegsed võimalused erialaseks ja isiksuslikuks arenguks.
3. Koolis on õppija individuaalset ja sotsiaalset arengut toetav nõustamis- ja tugisüsteem.
4. Kooli juhtimine on tulemuslik.
5. Kooli töötajaskonna hulgas toimivad elukestva õppe põhimõtted. Kooli töötajad on oma ala professionaalid.
6. Huvigrupid on kaasatud kooli arendamisse. Koolil on head suhted avalikkusega.
7. Eelarveliste ja majandustegevuslike sh projektivahendite ressursside planeerimine on täpne ja kasutamine tõhus. Kasutusel on kaasaegne ja õppekavade vajadustest lähtuv õpi- ja töökeskkond.

Hindamise läbiviimise ajal kehtiva arengukava (koostatud aastateks 2022-2025) põhjal on kooli strateegilisteks eesmärkideks:

1. Õppekavaarendus arvestab riiklikke strateegiaid, on eesmärgistatud, süsteemne ja juhitud. Õppekavasid koostatakse ja arendatakse võttes arvesse õpilaste ja tööturu koolitusvajadust.
2. Õppe- ja kasvatustöö põhiülesandeid täites lähtub kool õpilaste ja õppevormide eripärast, toetab õpilast õpiväljundite saavutamisel ja võtmepädevuste arendamisel.
3. Koolis on pädevad töötajad, kelle kutse ja erialane areng lähtub kooli eesmärkidest.

Hinnatav õppekavarühm

Sotsiaaltöö ja nõustamise ÕKR õppekavade üldinfo on toodud Tabelis 1. Käesolevas aruandes hinnatavas õppekavarühmas õpetatakse hindamiskülastuse ajal 2022/2023. õppeaastal hooldustöötajaid ja tegevusjuhendajaid. Hinnatavas õppekavarühmas on kaks õppekava (tegevusjuhendaja ja hooldustöötaja) ning mõlemas on kool õpet läbi viinud kogu hinnatava perioodi jooksul. Tegevusjuhendajaid on õpetatud koolipõhises õppes, hooldustöötajaid on õpetatud nii koolipõhises kui töökohapõhises õppes, neist viimases on õpe toimunud aastatel 2017-2021. Mõlema õppekava õpetamist koolis koordineerib kooli struktuuri ja tööülesannete jaotuse kohaselt juhtõpetaja, kelleks hindamise toimumise ajal oli Laida Reitmann (laida.reitmann@jkhk.ee).

Tabel 1. Ülevaade hinnatavatest õppekavadest.

Õppekava nimetus, EKR tase	Maht (EKAP)	Õppeliik	Õppevorm	EHISE kood	Õppekavarühma õppekavade eest vastutav isik (nimi, amet, e-post)
Hooldustöötaja, tase 4	120	Kutseõpe	Statsionaarne koolipõhine	140959	Laida Reitmann, juhtõpetaja laida.reitmann@jkhk.ee

Kutseõppe õppekavarühmade kvaliteedihindamise aruanne

Hooldustöötaja, tase 4	120	Kutseõpe	Statsionaarne töökohapõhine	140959	Laida Reitmann, juhtõpetaja laida.reitmann@jkhk.ee
Tegevusjuhendaja, tase 4	60	Kutseõpe	Statsionaarne koolipõhine	153714	Laida Reitmann, juhtõpetaja laida.reitmann@jkhk.ee

Kokkuvõttev ülevaade sotsiaaltöö ja nõustamise ÕKR õppekavadel õppivatest õpilastest on leitav Tabelis 2. Tegevusjuhendaja erialal on hinnataval perioodil kokku vastu võetud 252 õppijat ja lõpetanute keskmine protsent on 81. Hooldustöötaja koolipõhises õppes on vastu võetud 115 õppijat (lõpetanute keskmine protsent 65%) ning töökohapõhises õppes 126 õppijat (lõpetanute keskmine protsent 91). Hindamise toimumise ajal töökohapõhist õpet ei toimunud.

Tabel 2. Ülevaade hinnatavatel õppekavadel õpilaste arvudest 2017-2023.

Õppekava nimetus ja kood, lingituna õppekavale	Õppevorm	Alustamise aasta	Alustanud õpilaste arv	Lõpetamise aasta	Lõpetanud õpilaste arv
Tegevusjuhendaja 153714 TG-16	koolipõhine	2016	40	2017	29
Tegevusjuhendaja 153714 TG-17	koolipõhine	2017	35	2018	27
Tegevusjuhendaja 153714 TG-18	koolipõhine	2018	28	2019	25
Tegevusjuhendaja 153714 TG-19	koolipõhine	2019	40	2020	35
Tegevusjuhendaja 153714 TG-20	koolipõhine	2020	31	2021	24
Tegevusjuhendaja 153714 TG-21	koolipõhine	2021	51	2022	43
Tegevusjuhendaja 153714 TG-22	koolipõhine	2022	27	2023	
Kokku õppekaval			252		183
Hooldustöötaja 140959 HT-16	koolipõhine	2016	18	2018	11
Hooldustöötaja 140959 HT-18	koolipõhine	2018	18	2020	15
Hooldustöötaja 140959 HT-19	koolipõhine	2019	28	2021	17

Kutseõppe õppekavarühmade kvaliteedihindamise aruanne

Hooldustöötaja 140959 HT-20	koolipõhine	2020	14	2022	8
Hooldustöötaja 140959 HT-21	koolipõhine	2021	21	2023	
Hooldustöötaja 140959 HT-22	koolipõhine	2022	16	2024	
Kokku õppekaval			115		51
Hooldustöötaja 140959 HT-17/õ	töökohapõhine	2017	11	2019	11
Hooldustöötaja 140959 HT-19/õ	töökohapõhine	2019	34	2021	29
Hooldustöötaja 140959 HT-20/õ	töökohapõhine	2020	31	2022	26
Hooldustöötaja 140959 HT-21/õ	töökohapõhine	2021	50	2023	48
Kokku õppekaval (töökohapõhine õpe)			126		114

3. Sotsiaaltöö ja nõustamise õppekavarühma analüüs hindamisvaldkondade lõikes

3.1 Õppekavad ja õppekavaarendus

Hindamiskriteeriumid:

1. õppekavaarendus on eesmärgistatud, süsteemne ja juhitud; õppekavasid koostatakse ja arendatakse arvestades õppijate ja tööturu koolitusvajadust;
2. õppekavade moodulite rakenduskavades on õpe kavandatud arvestades õppijate eripäraga, õppesisu ja -meetodid ning hindamiskriteeriumid ja -meetodid toetavad õppijat õpiväljundite saavutamisel ja võtmepädevuste arendamisel.

Analüüs

3.1.1 õppekavaarendus on eesmärgistatud, süsteemne ja juhitud; õppekavasid koostatakse ja arendatakse arvestades õppijate ja tööturu koolitusvajadust

Järgnevalt analüüsitakse hinnatavaid õppekavasid paralleelselt. Konkreetseid õppekavasid puudutav analüüs ja sisu on eristatud tekstis vajadusel paksus kirjas vms moel esiletõstmise kaudu.

Hinnatavates valdkondades on 2022. aastal avaldatud [OSKA sotsiaaltöö raporti](#) põhjal kasvav tööjõuvajadus. Raport toob välja, et võrreldes 2020. aastaga, mil põhikutsealadel töötas umbes 16 100 inimest, siis aastani 2030 kasvab nende arv 3000 võrra ning ühtlasi tuuakse välja, et kõige enam lisandub hooldustöötajaid ning tegevusjuhendajad. Seega on hinnatava valdkonna õppekavad olulised ja vajalikud ning kooli kogemus alates 2016. aastast mõlema eriala õpetamisel on tähtis, et ka õppekavaarenduses edukas olla. Lisaks OSKA raportitest tulenevale õpetamise vajadusele on hinnatavas valdkonnas kaalukas sisend õppekavade koostamiseks valdkonnas kehtivad nõuded, mis ühtlasi loovad raamistikku koolisiseseks õppekavaarenduseks sh kooskõla kutsestandardiga.

Hindamisperioodi arengukavas on kool samuti näinud ette valdkonna õppekavade loomise nt oli arengukavas kirjas nii tegevusjuhendaja kui hooldustöötaja õppekavade loomine ja arendamine, need on kool ka täitnud. Arengukavas on kirjeldatud ka tugiisiku õppekava koostamist, seda hinnataval perioodil kool siiski teinud ei ole. OSKA raport toob esile vajaduse ka selle spetsialisti järele, seega on, arvestades kogunenud õpetamiskompetentsi valdkonnas, koolil jätkuvalt võimalus kavandatu teoks teha ning komisjon soovib koolil kaaluda selle õppekava avamist.

Vastuvõttu erialadele on senini toetanud valdkonna seadusemuudatused töötajate erialase ettevalmistuse ja haridusnõuete osas. Alates 01.01.2020 peab üldhooldusteenust vahetult osutavale hooldustöötajale olema antud kutsestandardis kirjeldatud hooldustöötaja kutse või tuleb tal läbida hooldustöötaja kutsestandardis kirjeldatud kutseõppe tasemeõpe või täienduskoolituse õppekava (sotsiaalhoolekande seaduse (SHS) § 22 lõige 4). Nimetatud muudatused võeti Riigikogus vastu 9.12.2015 ja tööandjad on olnud teadlikud, et töötajatele esitatud nõuded muutuvad. Nõue, et tegevusjuhendajana võib erihoolekandeteenust osutada inimene, kellel on vähemalt keskharidus ja

vajalik erialane ettevalmistus või sobiv kutse- või kõrgharidus erihoolekandeteenuse osutamiseks, jõustus 1.05.2022. (SHS § 86 lõige 1 ja 7).

Ka uues hindamisperioodil kehtivas arengukavas on õppekavaarendus kajastatud eraldi peatükina, seega järeldab komisjon, et õppekavaarendusele kui protsessile pööratakse koolis järjepidevat tähelepanu. Ka leiab komisjon, et õppekavad (hooldustöötaja, tegevusjuhendaja) on kooskõlas kutsestandarditega.

Koolisiselt on vastutus õppekavade arendamise eest määratud juhtõpetaja pädevusse, kes kogu õppekavaarenduse protsessi koordineerib. Oluline info jõuab kooli nt erialavõrgustike kaudu. Juhtõpetaja osaleb võrgustiku koostöökohtumisel, kus koos teiste koolide juhtõpetajatega ning töömaailma esindajatega sh ESTA (*Eesti Sotsiaaltöö Assotsiatsiooniga*) õpetamisega seonduvat arutatakse. On nii koordineeritult korraldatud kohtumisi (nt HTM-i poolt kokku kutsutud), aga ka omaalgatuslikke kokkusaamisi, kus juhtõpetaja samuti osaleb. Kooli esindajate sõnade kohaselt peeti neid kooli jaoks oluliseks ja vajalikuks, et püsida ühtses infoväljas.

Kohtumiste tulemusi jagatakse majasiseselt ka teiste töötajatega sh kutseõpetajatega. Vestlusel selgitati, et **koolis toimuvad õppekava õpetajate ja juhtõpetaja osalusel vastavasisulised ümarlaud,** kus on teemadeks võrgustikukohtumisel räägitu sh õppekavade arendamisega seonduv, lisaks õppekorralduslikud muudatused ja muutuste tegemine rakenduskavade sisus. Õpetajad tõid välja, et kõik muudatused arutatakse nendega läbi, põhjendatud ettepanekud võetakse vastu ja muudatused viiakse sisse (nt teemade lisamine ja muutmine rakenduskavades, tunnimahtude proportsioonid jne). Seega leiab komisjon, et õppekavaarendusse panustab kool järjepidevalt, juhtõpetaja on oluline kontakt võrgustikukoostöös ning nii võrgustikust kui õppijate poolt tehtud ettepanekuid kogutakse ja arutatakse õpetajatega. Muudatuste sisseviimisel ollakse paindlikud. Selline korraldus on komisjoni hinnangul asjakohane, kuid kuna otsused sünnivad arutelude käigus, on soovitus tegevused ka protokollida või muul moel (nt memod) fikseerida, et tagada ülevaade ka juhul kui töötajad või ametikohad muutuvad. Samuti saab selliselt pikemas perspektiivis näha trende, mis omakorda on heaks sisendiks üldise töökorralduse planeerimisele.

Muudatused õppekavadesse viiakse sisse sünkroonselt kutsestandardi muudatustega, aga ka tööandjatelt saadud sisendite põhjal. Näiteks on **hooldustöötaja õppekaval** kolme mooduli (Hoolduse alused; Hooldustoimingud; Abivajaja arendamine, juhendamine ja aktiveerimine) asemel koondatud samad teemad ühte suurde moodulisse (Abistamine elamistoimingutes ja hooldustegevuste läbiviimine). Samuti lisatakse **hooldustöötaja õppekavasse** 2023. aasta sügisest moodul jalgade hoolduse õpetamiseks, millele on kooli sõnade kohaselt olemas ka õpetaja. Komisjoniga vestlenud vilistlased tõid välja, et õppekavadesse viidi nende ettepanekul sisse kutse-eetikaga seotud teemad, samuti ka eritoitumise aluste õpetamine. Siinkohal toob komisjon välja momente OSKA raporti ülevaatest, mille kohaselt on tegevusjuhendajate ametis kasvava tähtsusega ja arendamist vajavad teadmised ning oskused seotud toitumisega (sh tervislik toitumine ja üldise toitumisalase teabe kliendile edasiandmise võimekus). Samuti leitakse, et üha tähtsamaks muutuvad tervisealased teadmised ja oskused, näiteks toitmine läbi sondi, hingamisteede puhastamine või ravimite andmine. Seega leiab komisjon, et kool püüab õppekavasid arendades vastata valdkonna vajadustele.

Vestlusel vilistlastega ilmnes soovitus lisada õppesse läbipõlemise ennetamise, vaimse tervise ja enesehoiuga seotud teemasid, mis hinnatava valdkonna erialadel on väga tähtsad. Ka valdkonna OSKA raportis tuuakse välja, et sotsiaalala töötajad on vahetu klienditöö tõttu kõrgendatud läbipõlemise riskiga, mistõttu on nende valdkonnas püsimisel üliolulised enesehoiuoskused ning rõhutatakse supervisiooni ja kovisiooni kättesaadavuse olulisust. Komisjon toetab vilistlaste ettepanekut, üheks võimaluseks on seda teha läbiva kompetentsina õppekavas, lõimides teemat nt õpiülesannete,

tegevuste ja analüüside osana. Ka rõhutatakse OSKA raportis vajadust õpetada oskusi enesesäästlikest hooldusabivõtetest, et sotsiaalvaldkonna töötaja oskaks iseennast hoida ning säästa ja mitte läbi põleda.

Võrgustikust on kooli esindajate sõnade kohaselt saadud sisend ka näiteks Euroopa õendusega seotud teemade õpetamiseks hooldustöötaja erialal. Tegevusjuhendajatele on kooli esindajate sõnade kohaselt kavas lisada õppekavasse ravimiõpetus, vastav ettepanek on tulnud tööandjatelt. See arendus on kooskõlas OSKA raporti soovitusel, mille kohaselt on sotsiaaltöö valdkonnas olulised mitmesugused tervishoiualased teadmised nt ravimiõpetuse alused.

Õppekavade oluliseks osaks **kutseõppes on ka valikõpingud**. Nii on valikute hulgas **hooldustöötaja erialal moodulid** “Tegevusteraapia alused ja abivahendid”, “Toitumisnõustamise alused”, “Tervishoiu ja hoolekandeesutuste puhastus”, “Vene keel”, “Inglise keel”, “Hingehoid” ja “Tegevusjuhendamine alused”. **Tegevusjuhendaja töökohapõhise õppekava** valikõpingute moodulite loetelu on järgmine: “Tegevusteraapia alused ja abivahendid”, “Toitumisnõustamise alused”, “Tervishoiu ja hoolekandeesutuste puhastus”, “Tegevusjuhendamine alused”, “Hingehoid”, “Inglise keel”, “Vene keel” ning **tegevusjuhendaja koolipõhise õppekava** valikmooduliteks on “Töö intellektihäire ja vaimse tervise probleemidega täiskasvanuga”, “Kliendi toetamine õppimisel ja tööturul”, “Veebipõhised vabavaralised vahendid” ning “Erialane vene/inglise keel”. Komisjon leiab, et kooli poolt pakutavad moodulid on sisu poolest kooskõlas kutseharidusstandardis kirjeldatud valikmoodulite kontseptsiooniga, mille kohaselt peaks valikõpingute moodulite õpiväljundid toetama ja laiendama kutseoskusi.

Komisjon käsitleb käesolevas analüüsis eraldi alateemana digipädevusi ja nende arengu toetamist hinnatavatel õppekavadel. Hinnatavates õppekavades on digipädevus valikõpingutena **tegevusjuhendaja koolipõhises õppekavas** (moodul “Veebipõhised vabavaralised vahendid”), ning **hooldustöötajal ning tegevusjuhendaja töökohapõhises** õppekavas on tervishoiu- ja hoolekandeesutuste puhastuse valikmoodulis õpetegevuste hulgas kirjeldatud tööplaani koostamist arvutis. Vestlustel tõid osapooled välja ühe õpingute algul õppetööst väljalangemise põhjusena puudulikku arvutioskust. Ka OSKA raportis tuuakse välja, et sotsiaaltöö valdkonna erialade jaoks on oskus kasutada enda töös vajaminevaid tehnoloogilisi lahendusi kasvava kaaluga (mh hooldustoiminguid lihtsustavad mobiilirakendused ja kutsungisüsteemid hoolduses, digitaalsete andmebaaside kasutamine sotsiaaltöös, tehnoloogilised lahendused, mis aitavad teha rasket füüsilist tööd ja toetavad klientide iseseisvust). Kooli esindajad kirjeldasid vastuvõtuprotsessi, kus õppima asumisel täiendavaid katseid nt digipädevuste võimekust ei mõõdetud. Ehkki õppijad tõid vestlusel välja, et kooli poolt pakutakse tundides tuge nõrga arvutioskusega õppijatele, see aga toob omakorda kaasa, et oskajamatel on tundides samal ajal vähem tegevust. Siin oleks komisjoni hinnangul üheks lahenduseks nt sisseastujate digipädevuste mõõtmine, kas enne õppima asumist või kohe õpingute algul ning selle teadmise põhjal näiteks pakkuda arvutiõpetust tasemegruppides nt valikmooduleid või siis põhiõpingute raames kombineeritud õppekorraldust (väike)rühmades, kus erinevate oskustega õppijad üksteist toetaksid.

Valikõpingutega seotud õppekorraldus

Vestlustel selgitasid nii vilistlased kui õppijad, et valikõpingud olid kooli poolt peamiselt juba õppesse ette ära planeeritud. Valikuna pakuti inglise või vene keelt, kuid päris vaba valik see ei ole, sest valik tehakse grupi enamuse soovide põhjal. Oli ka vilistlastest intervjueritavaid, kes kirjeldasid, et keelte osas oli võimalik teha valik vaid selles osas, kumba keelt enne õppida soovitakse. Seega koolil on hinnatavates õppekavades mitmekesine valik, kuid valikmooduleid otseselt õppijatele valimiseks ei pakuta. Sellest tulenevalt soovitab komisjon koolil leida õppekorralduslikke viise (nt

veebiõppekursused, mida õppijatel on võimalik läbida iseseisvalt ja individuaalselt), mis võimaldaks pakkuda valikmoduleid selle algses tähenduses.

Teise aspektina toob komisjon välja asjaolu, et õppijate sõnade kohaselt on keeleõpe korraldatud ühe või kahepäevaseks nn ühekordse õppimisega (õppekavas on nii vene kui ka inglise keele kontakttundide arvuks märgitud 10 akadeemilist tundi), mis aga tegelikult moodulis lubatud õpiväljundite saavutamist ei toeta, juhul kui õppijal varasem keeleoskus puudub või on see väga madal. Mooduli alustamise nõuetes on küll mõlema keele puhul märgitud vähemalt A1 tase, kuid nt üks õpiväljunditest ütleb, et “õpilane suhtleb inglise keele argisuhtluses nii kõnes kui kirjas iseseisva keelekasutajana; esitab ja kaitseb erinevates mõttevahetustes/suhtlussituatsioonides oma seisukohti”. Nii vilistlased kui õppijad pidasid keeleõpet oluliseks, aga nõustusid, et nii lühikese ajaga ei ole iseseisvaks keelekasutajaks võimalik saada. Seega annab komisjon soovitus keeleõppe mahtu kontakttundidena suurendada nt moodulite arvelt, kuhu on võimalik lisada enam e-õpet, mis vabastaks õppesessioonides aega keeleõppe kontakttundideks.

3.1.2 õppekavade moodulite rakenduskavades on õpe kavandatud arvestades õppijate eripäraga, õppesisu ja -meetodid ning hindamiskriteeriumid ja -meetodid toetavad õppijat õpiväljundite saavutamisel ja võtmepädevuste arendamisel

Hinnatavate õpped ja moodulite rakenduskavad on avaldatud kooli kodulehel ning leitavad ka Tahvli keskkonnas. Komisjon tutvus rakenduskavadega ning toob välja, et hooldustöötaja õppekava mõlema õppevormi rakenduskavad on detailsed, selged ja struktureeritud. Õpiväljundite teemad ja alateemad on lahti kirjutatud, kirjeldatud on iseseisvad tööd ja teised ülesanded, mis on markeeritud ja nummerdatud vastavalt õpiväljunditele. Niisugune lähenemine annab hea ülevaate nii õppijatele kui ka mooduli õpetajatele sellest, missugused on konkreetse õpiväljundiga seotud teemad ja ülesanded, mis on vaja sooritada. Samuti on loetletud teemadega seotud võimalikud õppemeetodid. Kasutatud kirjanduse loetelus on tähistatud (st nummerdatud) erinevate teemadega seotud õppekirjandus – ka see juhib õppijat konkreetsete teemadega seotud õppematerjale lugema. Kõigi moodulite rakenduskava päises on ära märgitud missugusel õppeaastal (vastavalt kas esimesel või teisel kursusel) mooduli läbimine on planeeritud. Rakenduskavades on kirjeldatud mooduli hinde kujunemist, samuti on loetletud tööd (nt iseseisvad ülesanded, praktilised tööd jms), mis lõpphindamiseks peavad tehtud olema. Seega kokkuvõtteks on moodulite rakenduskavad õpetajatele õppe kavandamisel ja õppijatele õppimisel headeks suunisteks, kuid komisjon peatub eraldi mooduli rakenduskavades kirjeldatud hindamise teemal. Nimelt on moodulite hinnete kujunemisel põhiõpingute moodulite rakenduskavades hindamiskriteeriumid küll olemas, kuid puuduvad selged kriteeriumid (st lävendi tasemete lahtikirjutus). Näiteks koolipõhise õppekava moodulis “Töö eakatega” on hindamiseks märgitud mitmeeristav hindamine ning hindamismeetoditena on loetletud iseseisev töö ning probleemsituatsiooni lahendamine kasutades IKT vahendeid. Kokkuvõtva hinde kujunemist kirjeldatakse järgmiselt “Iseseisvate tööde ja hooldusplaani suuline esitlus seminaril”, kuid ei selgu lävendikriteeriumid ja kriteeriumid, mida lävenditasemel hinde kujunemisel arvesse võetakse. Sarnast lähenemist märkas komisjon ka teistes moodulites va Õpitee moodulis, kus lävenditase on lahti kirjutatud. Ühe näitena võib veel tuua nt mooduli “Abistamine elamistoimingutes ja hooldustegevuste läbiviimine”, kus kokkuvõtva hinde kujunemist on selgitatud “tulemus “A” on arvestatud, kui õpilane on omandanud kõik mooduli õpiväljundid lävendi tasemel”, kuid lävendi taset rakenduskavas ei ole ära toodud. Tegevusjuhendaja õppekava moodulite rakenduskavades on hindamiskriteeriumid sisuliselt hindamiskriteeriumite kopeeringud või refereeringud st lävenditasemed on kirjeldamata. Eelnevale tuginedes on hinnatavates õppekavades olemas küll õpiväljundite saavutamiseks kavandatud hindamisülesanded, kuid konkreetset mooduli hinde kujunemine, sh lävend, millele tehtavad tööd

vastama peavad, ei ole sellisel moel esitatuna õppijale arusaadav. Vestlusel selgitasid õppijad, et tundides küll selgitatakse, mida teha tuleb, aga komisjoni hinnangul peaks ka rakenduskava andma piisavalt selge ülevaate kogu õpingutest, seega kool peab hindamise täpsemalt ja selgemalt lahti kirjutama ka rakenduskavades.

Järgnevalt keskendub komisjon tagasisidele kui õppekava rakendamise parendusvõimalusele.

Vestlustel selgus, et õpetajate ettepanekutega arvestatakse, selleks organiseerib juhtõpetaja ühiseid arutelusid, kus küsitakse õpetajate arvamusi nt mooduli teemade ja alateemade osas, samuti saavad õpetajad teha ettepanekuid õppekorralduse osas. Vestlusel osalenud õppijad ja vilistlased tõid samuti välja, et nende ettepanekuid kogutakse ja kool püüab nendega ka arvestada. Komisjon tunnustab kooli väga hea ja tiheda koostöö eest nii õpetajate kui ka õppijatega, igapäevane suhtlus osapoolte vahel on hinnatavas õppekavarühmas pigem normaalsus kui erand.

Samas on õppijate tagasiside kogumine ja selle põhjal muudatuste tegemine küll regulaarne, aga sisend selleks tuleb suhtlemise kaudu. Süsteemselt kogutakse tagasisidet ülekoolliste tagasisideküsitluste kaudu, vestlusel kooli juhtkonnaga märgiti, et nende hinnangul on selline korraldus piisav ja annab koolile vajaliku ülevaate. Komisjon tutvus kooli tagasisideküsitluste kokkuvõtetega ning tagasisidearuande kirjutamise hetkel kooli kodulehel avatud tagasisideküsitluse küsimustega ning leidis, et küsitlused katavad nii õppekava, õpetamise kui ka õppekorraldusega seotud teemasid. Kindlasti saab kool vajalikku informatsiooni, mida õppetöös kasutada, kuid komisjon soovib parendused ka fikseerida (nii protsess kui ka otsused), et lisaks aruteludele jääks ka järjepidevuse ja süsteemsuse huvides jälg, mille juurde vajadusel saaks tagasi pöörduda.

Järeldused

• Tugevused

- Õppekavad on kooskõlas kutsestandardiga ning vajadus nende õpetamise järele on tööturul olemas.
- Õppekavade arenduseks olev info tuleb töömaailmast, samuti on õppekavaarenduses arvestatud vilistlaste ja õppijate ettepanekutega.

• Parendusvaldkonnad ja komisjoni soovitused

- Moodulite rakenduskavades on hinde kujunemise ja hindamise kirjeldused ebaselgelt kirjeldatud. Rakenduskavades tuleb hinnete lävenditasemed lahti kirjutada.
- Valikõpingute valimisel arvestatakse valikmoodulite kui valitavate õpingute algset kontseptsiooni vaid keeleõppe ainete puhul, üldiselt otsustatakse valitavad ained kooli poolt juba enne õpingute algust. Soovitus on koolis mõelda valikmoodulite pakkumise süsteemi täiustamisele näiteks pakkudes veebipõhiseid valikmooduleid, mis võimaldavad õppijate ja ka õpetajate jaoks enam paindlikkust (võimalust õppida endale sobival ajal ja kohas).
- Keeleõpe on vajalik ja oluline ka õppijate hinnangul, kuid maht kontakttundideks on liiga väike õppekavas kirjeldatud õpiväljundite saavutamiseks. Komisjon soovib leida võimalusi kontaktõppe mahu suurendamiseks või viia õpiväljundid vastavusse õppemahuga.

- **Arenguvõimalused**

- Koolis tegeletakse õppekavaarendusega osaledes võrgustikes, kuulates ära õppijate ja õpetajate vajadusi, kuid saadud infot rakendatakse suuliste arutelude põhjal. Komisjon soovib leida võimalusi, kuidas tegevustele süsteemsemalt läheda, nt parendusettepanekute dokumenteerimine ja selle põhjal parenduste tegemine jm.
- Hinnatavad erialad on suure vaimse koormusega ning seetõttu selle töö tegijatele kõrgeid nõudmisi esitavad. Komisjon soovib enesehoiuvõtete kui läbipõlemise ennetamise ühe võimaluse lisamise õppekavadesse näiteks läbiva kompetentsina.
- Arvutiõpe sh üldine digipädevus on mõlemal hinnataval õppekaval aina olulisem oskus ning õpingutes on erineva digipädevuse tasemega õppijaid, mis omakorda tähendab seda, et õppijate edasijõudmine on ebaühtlane. Soovitus on hinnata sisseastumisel õppijate digipädevusi ning leida õppekorralduslikult lahendusi, mis arvestavad õppijate erineva tasemega (nt tasemerühmad, õppemetoodika, mis toetab ühtede õppijate tugevuste ja teiste õppijate arenguvajaduste "kokkuviimist").

3.2 Õppimine ja õpetamine

Hindamiskriteeriumid:

1. **Õppijate erialavalik on toetatud;**
2. **Õpikeskkond, sh materjalid, vahendid ja tehnika toetab õppijat õpiväljundite saavutamisel;**
3. **Õppekorraldus, sh praktilise töö ja praktikakorraldus lähtub õppijate ja õppevormide eripärast ja toetab õppijat õpiväljundite saavutamisel;**
4. **Õppesisu, -metoodika ja hindamine, sh praktilisel töö ja praktilal lähtub õpiväljunditest;**
5. **Õppijate toetamiseks on loodud tugiteenused ja need on õppijale kättesaadavad.**

Analüüs

3.2.1 Õppijate erialavalik on toetatud

Vastuvõtukomisjoni kuuluvad erialade juhtõpetajad, õppegruppide juhatajad ja vähemalt üks juhtkonna liige. Vastuvõtt sotsiaaltöö ja nõustamise ÕKR erialadele toimub avalduse ja lisadokumentide esitamisega sisseastumise infosüsteemis SAIS, vestlusi kandidaatidega täiendavalt ei toimu. Vastuvõtt on avatud kuni õppekohtade täitumiseni. Erialade kohta käiva infoga on võimalik tutvuda kooli kodulehel. Hindamisperioodil oli erandlik 2021. aasta, mil hooldustöötaja töökohapõhises õppes alustas mitu õppegruppi.

Sotsiaaltöö ja nõustamise ÕKR õppimisvõimalusi tutvustatakse koostöös tööandjatega ning komisjon veendus vestluste käigus tööandjate esindajatega, et hinnatavate erialade õppe kvaliteeti koolis hinnatakse kõrgelt. Kool on piirkonnas väärtustatud õppeasutus ning õppima asujad valivad enamikel juhtudel Järvamaa KHK kodulähedase võimaluse ning paindlike õppevormide tõttu. Vestlustest

vilistlaste ja õppijatega selgus, et eriti hooldustöötaja eriala puhul asuti õppima tööandja soovitusel ja toel, mis on eelkõige seotud valdkonnas kehtima hakanud seadusemuudatustega töötajate erialasele ettevalmistusele ja haridusnõuetele. Vestlustel vilistlastega ilmsel ka, et mõningatel juhtudel ei uurinud kandidaadid enne õppima asumist täpsemat infot õppe sisu ning ülesehituse (sh praktika korraldus, maht, väljundid) kohta ning lähtusid eelkõige oma pikaajalisest praktilisest töökogemusest valdkonnas.

Õppeaasta alguses toimub õppijatele põhjalik tutvustus, kus selgitatakse õppe ülesehitust ja sisu. Vestlusest õpetajate ja õppegruppide juhatajaga selgus, et peale sissejuhatavat tutvustust on üksikud õpilased õpingutest loobunud (nt praktika maht ja ülesehitus, logistilised väljakutsed õppekohta jõudmiseks jms). Sisseastumise protsessi ümberkujundamist erialadel on kaalutud, kuid kuna õppijate väljalangevus on seni väike, siis ei ole muudatusi ellu kutsutud. Arvestades, et erialade õpilaskandidaatide profiil on muutumas ning varasemad pika valdkondliku töökogemusega õppijad asendumas valdkonda sisenejate, karjääripöörjate ning teist eriala omandada soovijatega toetab komisjon erialade vastuvõtuprotsessi ümberkujundamist eesmärgiga veelgi sisulisemalt välja selgitada õpilaskandidaadi õpimotivatsioon, erialasobivus ning ootused. Komisjoni soovitus tugineb asjaolul, et OSKA tööjõuvajaduse prognoosile tuginevalt on tööjõuturul kasvav sotsiaaltöö valdkonna inimeste järele, mida juba töötavate inimestega katta ei ole võimalik. Seega ei pruugi õpilaskandidaadil olla kogemust ja kokkupuudet erialaga, mistõttu on eriti oluline juba enne, kui õppija erialale õppimise kinnitab, saada teadlikumaks ees ootavast ja seda nii õpingute kui ka ameti osas.

3.2.2 Õpikeskkond, sealhulgas materjalid, vahendid ja tehnika toetab õppijat õpiväljundite saavutamisel

Õpikeskkonna arendamise eesmärk on tagada õppijatele tingimused erialaseks õppeks ning kasutada ressursse säästlikult. Kool on sisestanud ühe klassi sotsiaalvaldkonna õppekavarühmadele. Praktiliste patsiendi abistamis- ja hooldustoimingute ning ergonoomiliste töövõtete harjutamiseks ja kinnistamiseks on õppeklassis kvaliteetsed õppevahendid: kaks ergonoomilist puldiga voodit, mannekeen, libilina, ratastool jms. Samuti on soetatud tegevusteraapia vahendeid ja hooldustarvikuid (nt jalahoolduskomplekt jms). Õppeklassis on kättesaadavad ka hooldustöötajale ja tegevusjuhendajale vajalikud õpikud. Komisjon soovib kaaluda täiendavate õppevahendite (nt simulatsioonikostüümid) hankimist, mille kandmine võimaldab õppijatel vahetult kogeda ja tajuda erineva abivajaduse ja tervisepiirangutega kliente ning seeläbi valida sobivaid hooldus- ja abistamisvõtteid.

Vestlustest õppijate ja õpetajatega ilmsel ja komisjon veendus hindamiskülastusel, et arvestades hooldustöötajate ja tegevusjuhendajate õppegruppide suurusi ning klassis läbiviidava praktilise töö iseloomu, pole hetkel kasutatavas õppeklassis piisavalt ruumi ning võimalusi harjutustundide läbiviimiseks. Kuigi kooli partnerasutused võimaldavad kasutada oma ruume ja vahendeid praktilise töö tundideks (nt Järvamaa Haigla, Väätsa Kodu, Türi Kodu), mis toetab õpieesmärkide ja õpiväljundite saavutamist, soovib komisjon koolil leida täiendavaid võimalusi hinnatavate erialade õpikeskkonna ruumipuuduse leevendamiseks.

Töökohapõhise õppes võtab kool initsiatiivi toetavate õppetingimuste loomiseks ning juhtõpetaja ja töökohapõhise õppe koordinaatori eestvedamisel korraldatakse asutuses õppegruppidele sobivad õppetingimused (esitlustehnika jm digivahenditega varustatud õppeklass töökohtadel) ning erialased õppevahendid (nt palatis ergonoomiline voodi vms).

Õppehoone arvutiklassid on ühiskasutatavad kõikidele Paide õppekoha õppekavarühmade õpilastele. Kõikidel õpilastel on võimalus kasutada Microsoft 365 teenuste paketti nii koolis kui väljaspool kooli. Kooli eesmärk on küberturvalisuse suurendamine, digiprügi vähendamine ning arvutiga töötamise ergonoomikale tähelepanu pööramine. Vestlusel õppijatega selgus, et juhul kui õppijal ei ole võimalik kontaktõppepäeval osaleda, siis tal on isiklikul initsiatiivil ja kaasõppijatega kokkuleppel veebosaluse võimalus. Keskelt hübriidvormis osalusvõimaluse loomist erialade õppegruppidele ei pakuta.

Õpetajad jagavad õppematerjale õpilastele enamasti e-kirja teel, sotsiaalmeedia grupis, vajadusel paber kandjal. Projektide raames on koostöös asutuste ja teiste partneritega (Tartu Ülikooli Kliinikum, Järvamaa Haigla) välja töötatud digiõppematerjale (nt puhastusteeninduse areng tervishoiuasutustes „Safety and hygiene“, digiõppematerjalid „Cleaning in Healthcare“). Hindamise toimumise ajal on lõppemas projekt „Dementia - Embrace dementia in an online environment“, mille raames luuakse täiendavalt kolm digiõppevahendit dementsuse õppe läbiviimiseks. Viidatud partnerlusest sai alguse edasine koostöö kooliga töökohapõhise õppe rakendamisel. Vestlustest õpetajatega selgus, et siiski on loodud digimaterjalid kasutatavad ainult koolis kohapeal ning neid litsentsipiirangute tõttu õppijatele otse kättesaadavaks teha ei ole võimalik.

3.2.3 Õppekorraldus, sh praktilise töö ja praktikakorraldus lähtub õppijate ja õppevormide eripärast ja toetab õppijat õpiväljundite saavutamisel

Õppekorralduslikku infot jagavad õppijatele õppegruppide juhataja, juhtõpetaja ning töökohapõhise õppe õppijatele ka töökohapõhise õppe koordinaator. Toimub tihe suhtlus nii meilitsi kui õppegrupi sotsiaalmeediagrupid, info on kättesaadav ja liigub kiiresti. Vilistlased ja õpilased tõid vestlustes välja, et õppetööga seotud info vahendamisel on oluline roll ka grupijuhataja initsiatiivil kohe õpingute alguses loodaval sotsiaalmeedia grupivestlusel, mis toetab kiiret ja mugavat infovahetust. Vestlustest õpilaste ja vilistlastega leidis kinnitust, et kõik õppijate õppe sisu ja/või õppekorraldusega seotud küsimused saavad kiire ja tõhusa vastuse, õpetajate poole võib pöörduda igal ajal. Õppetöö organiseerimiseks on koolis kasutusel õppeinfosüsteem Tahvel, kust on leitav tunniplaan, konsultatsioonide graafik ning kõik õppetöö korraldusega seotud dokumendid sh toimub seal praktikapäeviku täitmine, praktikaaruande koostamine ja praktika hindamine.

Sotsiaaltöö ja nõustamise ÕKR koolipõhise õppe kontaktõpe toimub koolis kohapeal kord nädalas konkreetsel nädalapäeval, mis on ette teada juba sisseastumisel ja võimaldab töötaval inimesel paremini planeerida. Muudatustest õppetöögraafikust teavitatakse õpilasi operatiivselt. Õpilaste rahulolu info liikumisega (õppetöö korraldusega) on võrreldes 2019. aastaga koolis tervikuna pisut langenud, keskmine hinne 3,44 (2019 - 3,59), kuid sotsiaaltöö ja nõustamise ÕKR õppijad on jätkuvalt kooli kõige rahulolevamad. Samuti on kooli enda seatud sihttasemest kõrgem hinnatava õppekavarühma õpilaste rahulolu õppetöö läbiviimisega. (Õpilaste rahuloluküsitluse analüüs, 2021)

Sotsiaaltöö ja nõustamise ÕKR praktikaettevõtetele on koolil pikaajaline ja tõhus koostöö. Kooli praktikaettevõtete tunnustamise kord võeti vastu 2015. aastal ja protsess kiirenes 2017, millele aitas kaasa ka projekti „Praktikasüsteemi arendus Järvamaa Kutsehariduskeskuses“ läbiviimine, mille raames koolitati 60 praktikaettevõtet. Praktikaettevõtete tunnustamine on andnud koolile praktikate kvaliteedi tõusu ja hea koostöö praktikaettevõtetele võimaldab õpilastele hea praktilise väljaõppe töömaailma sisenemiseks. Tunnustamise protsess sisaldab muuhulgas ettevõtte eneseanalüüsi aruande koostamist ja kooli ekspertgrupi visiiti ning tunnustamisotsus kehtib kuus aastat. Sotsiaaltöö ja nõustamise ÕKR tunnustatud praktikaettevõtted ja suuremad partnerid on Põhja-Eesti

Regionaalhaigla, Viljandi Haigla ja Hoolekandeteenused AS. Lisaks tehakse koostööd Väätsa Eakate Kodu, Türi Kodu, Tapa Pihlakodu, Narva Sotsiaaltöökeskuse jt.

Praktikakoha leidmine on õpilase vastutus, vajadusel abistab juhtõpetaja. Hooldustöötajate praktika on jaotatud nii, et õpilased saavad võimalusel käia esimese kursuse praktilisel tervishoiuasutustes (haiglad) ja teisel kursusel hoolekandetasutustes (hooldekodu, erihoolekande kodu, pansionaat, lastekodu) ja/või avahoolduses (KOV, päevakeskus, tugikeskustes). Tegevusjuhendajad saavad praktiseerida üle Eesti kõikides hoolekandetasutustes ja ka avahoolduses.

Kool on koostanud ettevõtte praktikajuhendajale praktikapäeviku täitmise juhendi Tahvlis, praktikapäevikute/aruannete näidised ([siin](#)) ning nii koolipõhise- kui töökohapõhise õppevormi puhul ettevõtte praktikajuhendajale juhendid ([siin](#)). Praktikadokumentatsiooni ulatuslikum rakendamine Tahvlis on kooli asjaajamise protsessi lihtsustanud ning ettevõtete rahulolu on suurenenud. Praktikapäeviku täitmisel hoiavad grupijuhataja ja juhtõpetaja jooksvalt silma peal ja vajadusel võtavad õpilasega ühendust. Vestlustest vilistlaste ja praktikaasutuste esindajatega ilmnes, et õpilaste asutusepoolsed praktikajuhendajad on enamasti kogenud ja vastavat hooldustöötaja/tegevusjuhendaja kutset omavad spetsialistid, kuid sõltuvalt asutuse spetsiifikast ning võimalustest ei pruukinud see nii alati olla (nt juhendas praktikat ka majandusjuhataja jt). Eelmise aasta praktika tulemuslikkust analüüsitakse õppekavarühmade kaupa ning praktikakorralduse aruandes, millega komisjon ka tutvuda sai.

Kutseeksami edukalt sooritanute osakaal on püsivalt kõrge 2018 - 96,1%; 2019 - 100%; 2020 - 100%; 2021 - 97,1%; 2022 - 100% (õppekavarühma koondandmed, kooli eneseanalüüs). On õppijaid, kes peale hooldustöötaja õpingute lõpetamist jätkavad koolis õpinguid tegevusjuhendaja erialal.

Töökohapõhist õpet reguleerib töökohapõhise õppe kord (õppekorralduseeskirja lisa 10). Enne praktikalepingu sõlmimist töökohapõhise õppe rakendamiseks hindavad kool ja praktikakoht koos õppetingsimusi praktikakohas, et veenduda praktikakoha valmisolekus täita õppekava eesmärke. Hindamise käigus selgitatakse välja ka see, millised õppekavas kirjeldatud õpiväljundid on omandatavad praktikakohas ja milliste omandamine tagatakse koolis või teises praktikakohas. Hindamise tulemuseks on kirjalik eksperthinnang, mis lisatakse praktikalepingule. 2020. aastal läbis kool töökohapõhise õppe kvaliteedihindamise protsessi ja kõigis kolmes hinnatavas valdkonnas (õppe planeerimine, rakendamine, tagasisidestamine ja parendamine) tunnustati õppekavarühmas tehtav töö tunnustamise aluseks olevatele kriteeriumitele vastavaks.

Kool korraldab igal kevadel õpilaste rahulolu-uuringut. Küsitluste tulemuste kokkuvõtte teeb arendusspetsialist, juhtõpetajad saavad kokkuvõtted õppekavarühmiti. Väärtuslikuks sisendiks tulemuste analüüsimisel on vastajate kommentaarid. Vestlustest õpilaste ja vilistlastega ilmnes, et nad on väärtustanud võimalust tagasisidet anda, kuid ei ole kursis rahulolu-uuringute tulemustega ning nende baasil kavandatud arendustegevustega. Eelnevale tuginedes soovib komisjon koolil leida sobivaid ja asjakohaseid võimalusi ning viise, kuidas tagasiside tulemused ja kokkuvõtte teha paremini kättesaadavaks ka õppekavarühma vilistlastele.

3.2.4 õppesisu, -metoodika ja hindamine, sh praktilisel tööl ja praktilisel lähtub õpiväljunditest

Moodulite rakenduskavades on esitatud õpiväljundid, õppemeetodid, hindamiskriteeriumid ja hindamismeetodid, iseseisva töö mahud ja ülesanded. Õppesisu, -metoodika ja hindamise lähtumine õppeprotsessis õpiväljunditest on õpetaja vastutus. Õppeprotsessi oluliseks osaks on süsteemne

tagasisidestamine. Õpiväljundite saavutamiseks kasutatakse mitmekesiseid ja täiskasvanud õppijatele sobivate andragoogilistest põhimõtetest lähtuvaid õppemeetodeid: grupitööd, arutelud, lühiloengud, praktiliste tööde demonstratsioonid, praktilised tööd/harjutused, õppefilmide analüüs, seminarid, õppekäigud asutustes jm. Õpetajad rikastasid õppetööd oma praktilise kogemusega ning tõid arvukalt elulisi näiteid. Erialaõpetajad väärtustasid toetava ja turvalise õpikeskkonna loomist ning tähelepanu pööratakse üldpädevuste, eriti suhtlus- ja koostööoskuse arendamisele, mis toetavad ka tööd erinevat tüüpi klientidega. Ka valdkonna OSKA raportis rõhutatakse, et sotsiaaltöös on nn pehmed ja sotsiaalsed oskused osa erialastest oskustest ning arendamist vajavate üldoskuste ja hoiakutena tuuakse muuhulgas välja kriitilist mõtlemist, probleemilahendusoskust, kirjalikku ja suulist eneseväljendusoskust, ärakuulamisoskust, enesekehtestamist, oskust oma emotsioone reguleerida, huvi ja soovi valdkonnas töötada, loomingulisust, stressitaluvust ja kriisidega toimetuleku oskust.

Individaalsed tööd saatsid õppijad enamasti e-kirjaga õpetajale või panid üles Tahvlisse. Mõningatel juhtudel lubati ka paber kandjal esitada. Õpetajad tagasisidestavad õpilaste iseseisvaid töid peamiselt e-kirja teel või tunnis aruteludes. Vestlustest vilistlaste ja õppijatega ilmnes, et nende jaoks oli oma kogemuse jagamise võimaluse integreerimine õppetööse oluline ja väärtuslik. Toimuvad õppekäigud erinevatesse hooldekodudesse ja teistes asutustesse, kus õpilased saavad mh praktiliste abivahendite kasutamist harjutada. Covid piirangute perioodil oli õppekäike siiski vähem. Ka pikaajaliselt valdkonnas töötanud õpilased ja vilistlased leidsid, et lisaks teooriale ja praktikale andis teiste asutuste külastamine rikastava kogemuse.

Praktikal toetavad õpilast kooli ja praktikaettevõtte praktikajuhendajad. Kooli praktikajuhendaja annab õpilasele ülevaate praktikate sisust, õpiväljunditest, vormistab dokumendid ning vajadusel toetab praktikaperioodil. Kuigi praktikat on võimalik teha ka mitmes asutuses, valivad õppijad enamasti praktikakohaks olemasoleva töökoha ja/või kodukoha lähedase asutuse, kus tuginedes vestlustele vilistlastega ei pruugi olla võimalust kõikide õpiväljundite saavutamiseks (eelkõige töö laste ja perede ning psüühiliste erivajadustega kliendisihtrühmaga). Sellele tuginedes soovib komisjon leida täiendavaid paindlikke võimalusi praktika sooritamiseks erinevates asutustes. Praktikapäeviku täitmine toimus Tahvlis, kuhu pääsevad ligi ka grupijuhendaja ja juhtõpetaja, kes jälgivad praktika kulgu ja tuletavad õpilasele vajadusel praktikapäeviku täitmist meelde. Praktikal juhendab õpilast ettevõtte juhendaja, kes annab tagasisidet tööprotsessile. Praktika lõpus hindab õppija ise ja ettevõtte praktikajuhendaja õpiväljundeid ja võtmepädevusi, lisaks antakse kokkuvõttev hinnang. Probleemiks on mõnede õpilaste vähene arvuti kasutamise oskus, mis võib takistada praktikadokumentide korrektset vormistust. Praktika lõppedes esitleb õppija praktikat analüüsides oma arengut praktikaperioodil. Praktikakaitsmisel osalevad kõik õppegrupi õppijad ning kogutakse ka õppijate tagasisidet praktika korralduse ning sisule. Vilistlased tõid komisjoniga vesteldes esile ühist praktikaseminari kui rikastavat ja harivat võimalust tutvuda erinevate asutuste eripäradega. Komisjon soovib kaasata praktikakaitsmisele ka praktikaasutuste esindajad.

Hindamisel kasutatakse mitmeeristavat hindamist, millele lisandub täiendav tagasiside, kuid nagu käesoleva aruande rakenduskavade alapeatükis kirjeldatakse, ei ole hindekriteeriumid lahti kirjutatud, seega võib õppijatele jääda arusaamatuks, missugused on nõuded ja ootused õppes oodatavatele lävenditele.

3.2.5 õppijate toetamiseks on loodud tugiteenused ja need on õppijale kättesaadavad

Koolis on struktuuriüksusena tugitalitus tagamaks õpiabi, karjääriteenuse, eri- ja sotsiaalpedagoogilise ning psühholoogilise teenuse, tervishoiuteenuse kättesaadavuse kõikidele õpilastele. Kooli tugiteenused ja tugimeetmed ning nende rakendamise põhimõtted on kirjeldatud õppekorralduse eeskirjas, lisa 2. Tugitalituse tegevuse eesmärgiks on vähendada väljalangevust ja õppijate õppevõlgnevusi.

Nii õppijate kui õpetajate sõnul on õppija esmane tugi õppegruppide juhataja. Õppeprotsessis jälgitakse õpilast pidevalt ning sekkutakse, kui õpilase käitumises või akadeemilises edasijõudmises on tekkinud muutusi. Õppegruppide juhataja ja juhtõpetaja eestvedamisel toimuvad õpetajate koosolekud, kus analüüsitakse õpilaste õppeedukust ja planeeritakse toetusmeetmed. Sotsiaaltöö ja nõustamise ÕKR õpilased ja vilistlased tõid välja, et enim on neile õppetöö kestel toeks oma õppegrupp ja neile on tavaliselt loodud sotsiaalmeedia grupp, kus omavahel suheldakse. Samuti on toeks õpetajad, kes kogu aeg ja kõiges on kättesaadavad ning motiveerivad.

VÕTA kord on reguleeritud õppekorralduseeskirjas ning esmane info VÕTA kohta on olemas kooli kodulehel. VÕTA võimalusest teavitatakse täiskasvanud õppijaid sisseastumisel. Õppijate sõnul on nad VÕTA-st teadlikud, kuid ei ole seda vajaduse puudumise tõttu kasutanud. Vilistlastega vestlustest selgus, et nad olid VÕTA-t kasutanud, kuid osalesid siiski õppetöös.

Õppetöö katkestajate osakaalu kohta õppekavarühmiti kool andmeid ei kogu, analüüsi aluseks võetakse Haridussilmas esitatud statistika õppevaldkonniti. Kooli sõnul on sotsiaaltöö ja nõustamine õppekavarühmas katkestajate osakaal väike. Seda kinnitasid ka õppijad ja õpetajad intervjuul. Väljalangevuse põhjused on täiskasvanutel pere ja tööga seotud probleemid (sh oma ajaressursi valesi hindamine), samuti madalad arvutikasutusoskused, tervislikud põhjused ja logistilised põhjused.

Läbiviidud vestlustel sai kinnitust, et õppijate toetamiseks on loodud tugiteenused ja need on õppijatele kättesaadavad.

Järeldused

• Tugevused

- Katkestajate osakaal hinnatavates õppekavarühmades on väike.
- Õppeinfo jõuab õpilasteni kiirelt ja paindlikult ning õppekorraldus on sujuv, sotsiaaltöö ja nõustamise õppekavarühma õpilaste rahulolu õppetöö läbiviimisega on kõrge.
- Õppetöö on metoodiliselt mitmekesiselt ja kaasavalt üles ehitatud, palju on elulisi näiteid, õpetajad loovad toetavad ja turvalise õpikeskkonna.

• Arenguvõimalused

- Õppematerjalid, tööjuhendid aga ka õppijate koostatud tööd liiguvad peamiselt e-kirjaga, mis pole tänapäeva digiõppe printsiipe ja digipedagoogika lähtekohtasid silmas pidades enam nii asjakohane. Soovitus on leida viise ja võimalusi nt e-õpe, Moodle jms, mis sellist

failidega serverite koormamist vähendaksid, samuti aitaks kaasa üldise õppijate ja õpetajate digipädevuse arengule ning seeläbi õpetajate töökoormuse korrastamisele.

- Kuna kõiki praktika õpiväljundeid ei ole võimalik igas ettevõttes täielikult saavutada, soovitab komisjon kasutada ettevõtete vahel praktikantide vahetusi (nn praktikantide “ristkasutust”, ka lühiajalisi), et kõik praktikandid saaksid praktikakogemused õppekavas kirjeldatud õpiväljundite saavutamiseks.
- Hetkel on praktika lõpphindamisele praktikajuhendajad kaasatud õppijatele antava kirjaliku tagasiside kaudu, kuid sellega nende hindamine piirdub. Soovitus on kaasata praktikaseminaridele ka ettevõttepoolseid praktikajuhendajaid. Üheks võimaluseks on nt veebiseminarid, mis teevad osalemise paindlikumaks, samuti võimaliku lisaväärtuse pakkumine samal päeval, et motiveerida juhendajaid kooli tulema (nt valdkonna tipptegijate loengud, kohtumised jms), mis muudaks ka tööandjatele kooliga koostöö õppijate hindamise osas väärtuslikumaks.
- Koolis küsitakse õppijatel tagasisidet õppe (sh praktika) kohta ning ka ettevõttepoolsetel juhendajatel on võimalus tagasisidet anda õppija tagasisidevormile õppeinfosüsteemis. Samas konkreetselt praktikaprotsessi korralduse kohta (dokumentatsioon, tervikprotsess, ajastus, maht jne) tagasisidet ei koguta. Soovitus on ka see protsess nt kõikide õppekavadega ja õppekavarühmadega ühiselt sisse viia.

3.3 Õpetajad¹

Hindamiskriteeriumid:

1. õppekavadel on vajaliku kvalifikatsiooniga õpetajad, sh praktikud ja pädevad praktikajuhendajad; õpetajatöö maht ja ametikohad on planeeritud;
2. õpetajate kutse-, eri- ja ametialane areng lähtub õppekavadest, õppijate vajadustest ja osapoolte tagasisidest ning eneseanalüüsist.

Analüüs

3.3.1 õppekavadel on vajaliku kvalifikatsiooniga õpetajad, sh praktikud ja pädevad praktikajuhendajad; õpetajatöö maht ja ametikohad on planeeritud

Kooli eneseanalüüsiaruande põhjal töötab sotsiaaltöö ja nõustamine ÖKRs viis kutseõpetajat. Kõigil on erialane või kutsepedagoogiline kõrgharidus. Kahel kutseõpetajal on läbitud täiskasvanud koolitaja kursus. Üks kutseõpetaja lõpetas 2021. a Tallinna Tervishoiu Kõrgkoolis lisaeriala Tegevusterapeut. Õpetajate keskmine vanus on 53 aastat. Õppe mitmekesistamiseks ja kvaliteedi tagamiseks on kaasatud õpetajatena praktikuid töömaailmast.

¹ Õpetajad on hindamisaruande kontekstis kõik õppekasvatusala töötajad (sh praktilise töö juhendajad, praktikajuhendajad koolis jt)

Õpetajatega on kooli arengukavas seatud eesmärgid: koolis on pädevad töötajad, kelle kutse- ja erialane areng lähtub kooli eesmärkidest. Eesmärgi saavutamiseks on kavandatud erinevad tegevused, mille tulemusena aastaks 2025 on suurenenud erialase ja/või kutseõpetaja kutsetunnistusega õpetajate arv, õpetajad on kaasaegsete teadmistega, sh omavad teadmisi, kuidas toetada õpilaste erialast arengut; töötajate vaimne tervis on hoitud; töötajad jagavad koolitustel omandatud teadmisi kolleegidega.

Vestlusel direktori ja juhtõpetajaga selgus, et uute töötajate värbamine ja valik on juhtõpetaja ülesanne ning direktor ei ole sekkunud töökohtade planeerimisse. Kutseõpetajate vajadust hindab ja esialgsed koormused määrab juhtõpetaja kevadel lähtudes planeeritavast suvisest vastuvõtust ning õpilaste arvust vanematel kursustel. Õppeaasta alguses kinnitatakse lõplikud koormused, vajadusel võetakse tööle uued õpetajad. Kutseõpetaja lahkumisel töölt hakkab juhtõpetaja juba varakult ka otsima uut potentsiaalset õpetajat. Vestlusest õpetajatega ning digiseire analüüsist selgus, et puudust tuntakse haridustehnoloogi toest.

Õpetajatena kasutatakse ka praktikuid töömaailmast. Neil on tavaliselt eelnev õpetamise kogemus ja omavad praktilist töökogemust. Erialaseid tunde on andnud näiteks AS Viljandi Haigla õendushoolduskeskuse juht ja sotsiaalosakonna juhataja ja Tartu Ülikooli regionaaluuringu eriala doktor. Põhiõpetaja on selle võrra mitte nii koormatud. Praktikud töömaailmast aitavad ka õppijatel eksamikside ette valmistuda.

Õpetajatel on väga kõrge motivatsioon teha oma tööd hästi. Vestlustest õppekavarühma juhtõpetajate ja õpetajatega sai kinnitust, et õpetajad on pühendunud oma tööle, tehakse tõhusat koostööd praktikakohtade praktikajuhendajatega paremate kogemuste vahetamiseks. Samas tuli vestlustest õpetajatega välja, et õpetajate ja juhtõpetaja töökoormus on suur ning tuntakse, et aega jääb väheseks arenduste planeerimiseks. Samuti mainiti, et muret teeb õpetajate järelkasv. Tihe koostöö on Järvamaa Haigla töötajatega ja hooldekodudega, kuid väljavaateid järelkasvuks võiks olla rohkem.

3.3.2 õpetajate kutse-, eri- ja ametialane areng lähtub õppekavadest, õppijate vajadustest ja osapoolte tagasisidest ning eneseanalüüsist

Õpetajad on oma ala professionaalid ning õppijate hinnang õppetöö läbiviimise kohta on kõrge. Õppijate ja õpetajate vaheline läbisaamine on väga hea. Vestluses osalenud õppijad rõhutasid õpetajate õppijakeskset lähenemist ning kirjeldasid neid sõbralike ja toetavatena. Samuti kinnitasid õppijad, et õpetajad arvestavad nende ettepanekute ja soovidega.

Õpetajad saavad tagasisidet oma tööle juhtõpetajatelt ja õppijatelt. Koolitusvajadusest räägitakse õpetajatega arenguvestlustel. Igal õppeaastal augustis kinnitab kooli nõukogu koolitusplaani. Infot tasuta pakutavate koolituste kohta jagab personalile arendusspetsialist iganädalases infokirjas. Õpetajatel võimaldatakse osaleda eriala võrgustike töös, seda kinnitasid õpetajad ka vestlustel.

Rahulolu koolituste ja enese arendamise võimalustega mõõdab kool rahuloluküsitlustega. 2022. aastal otsustas kooli nõukogu, et arenguvestlused ja rahuloluküsitlused toimuvad üle aasta. 2020. aastal toimus koolis õpetajate digipädevuse seire, mille tulemus näitas, et õpetajad kasutavad õppeprotsessis erinevaid digivõimalusi. Siiski leidis komisjon vestlusel, et näiteks veebiõpet (sh veebikursusi Moodles) ei ole hinnatavatel õppekavadel veel loodud. Ka on õpiobjektid ja digimaterjalid kasutusel puhastustöödega seotud moodulis ning sedagi vaid klassiruumis st kontaktõppes kasutamiseks. Koolis on olemas küll õpetaja, kelle töökohustuseks on täita ka haridustehnoloogi rolli,

kuid seoses muude kohustustega on see osa tööst jäänud tahaplaanile. Ehkki õpetajad töid küll välja, et alati on võimalus nõu ja abi saada ning haridustehnoloog aitab kui küsida, leiab komisjon, et niisuguse töökorralduse juures võib tekkida olukord, kus õpetaja ei teagi, missuguses osas ta abi vajab. Seega soovib komisjon enam tähelepanu pöörata digiõppe süsteemsele arendamisele (nt digiõppestrateegia väljatöötamine ja rakendamine, selles osas on kindlasti eeskuju võimalik võtta teiste koolide kogemustest).

Kool toetab (sh finantseerib) õpetajate erialaste kutseksamite sooritamist. Eesmärk on hoida ja tõsta õpetajate professionaalset taset. Kvalifikatsiooniga õpetajate vajadus ning selle soodustamine on ka arengukavas ära toodud. Siiski ei ole hinnatavatel õppekavadel kooli õpetajad kutsetunnitust kutseõpetaja või täiskasvanukoolitaja tasemel taotlenud. Komisjon lähtub selle seisukoha esitamisel www.kutsekoda.ee lehel toodud avaandmetest. Seega on soovitus mõelda, mis peaks/võiks õpetajaid motiveerida lisaks ühekordsele eksamitasu kompenseerimisele kutset taotlema.

Koolis on kehtestatud stažeerimise kord. 2017/18. õppeaastal stažeeris sotsiaaltöö ja nõustamise ÕKR kolm õpetajat. Õpetajate arengut toetab ka osalemine õpirändel ja koostööprojektides. Näiteks osalevad sotsiaaltöö ja nõustamine ÕKR kaks kutseõpetajat projektis "Dementia - Embrace dementia in an online environment".

Järeldused

• Tugevused

- Õpetajad on kõrgelt motiveeritud ning õppijad hindavad neid kõrgelt.
- Praktikud, kes on kaastatud õppetöö läbiviimisesse, omavad ka eelnevat õpetamiskogemust, mis toetab praktilise õppe jätkusuutlikkust.
- Õpetajate erialase kutse taotlemine on kajastatud arengukavas arengueesmärgina ning kool toetab (sh finantseerib) õpetajate erialaste kutseksamite sooritamist.

• Arenguvõimalused

- Õpetajatel on suur töökoormus ning aega arendustegevusteks jääb väheseks. Seega soovib komisjon võimalusel suurendada e-õppe mahtu eesmärgiga leevendada õpetajate töökoormust jooksval õpetamisel. Komisjon on teadlik, et e-õppe kavandamine ja väljatöötamine on ajamahukas, aga siiski leiame, et hilisem kasu on panustatud aega ja vaeva väärt.
- Kvalifikatsiooniga õpetajate vajadus ning selle soodustamine on ka arengukavas ära toodud. Siiski ei ole hinnatava õppekavarühma õpetajatele kutsetunnitust kutseõpetaja või täiskasvanukoolitaja tasemel omistatud. Seega on soovitus mõelda, mis peaks/võiks õpetajaid motiveerida lisaks ühekordsele eksamitasu kompenseerimisele õpetajaid seda kutset taotlema.

4. Hindamiskomisjoni peamised järeldused sotsiaaltöö ja nõustamise õppekavarühma osas

• Tugevused

- Õppekavad on kooskõlas kutsestandardiga ning vajadus nende õpetamise järele on tööturul olemas.
- Õppekavade arenduseks olev info tuleb töömaailmast, samuti on õppekavaarenduses arvestatud vilistlaste ja õppijate ettepanekutega.
- Katkestajate osakaal hinnatavates õppekavarühmades on väike.
- Õppeinfo jõuab õpilasteni kiirelt ja paindlikult ning õppekorraldus on sujuv, sotsiaaltöö ja nõustamise õppekavarühma õpilaste rahulolu õppetöö läbiviimisega on kõrge.
- Õppetöö on metoodiliselt mitmekesiselt ja kaasavalt üles ehitatud, palju on elulisi näiteid, õpetajad loovad toetavad ja turvalise õpikeskkonna.
- Õpetajad on kõrgelt motiveeritud ning õppijad hindavad neid kõrgelt.
- Praktikumid, kes on kaastatud õppetöö läbiviimisesse omavad ka eelnevat õpetamiskogemust, mis toetab praktilise õppe jätkusuutlikkust.
- Õpetajate erialase kutse taotlemine on kajastatud arengukavas arengueesmärgina ning kool toetab (sh finantseerib) õpetajate erialaste kutseksamite sooritamist.

• Parendusvaldkonnad ja soovitused

- Moodulite rakenduskavades on hinde kujunemise ja hindamise kirjeldused ebaselgelt kirjeldatud. Rakenduskavades tuleb hinnete lävenditasemed lahti kirjutada.
- Valikõpingute valimisel arvestatakse valikmoodulite kui valitavate õpingute algset kontseptsiooni vaid keeleõppe ainete puhul, üldiselt otsustatakse valitavad ained kooli poolt juba enne õpingute algust. Soovitus on koolis mõelda valikmoodulite pakkumise süsteemi täiustamisele, nt pakkudes veebipõhiseid valikmooduleid, mis võimaldavad õppijate ja ka õpetajate jaoks enam paindlikkust (võimalust õppida endale sobival ajal ja kohas).
- Keeleõpe on vajalik ja oluline ka õppijate hinnangul, kuid maht kontakttundideks on liiga väike õppekavas kirjeldatud õpiväljundite saavutamiseks. Komisjon soovib leida võimalusi kontaktõppe mahu suurendamiseks või viia õpiväljundid vastavusse õppemahuga.

- **Arenguvõimalused**

- Koolis tegeletakse õppekavaarendusega osaledes võrgustikes, kuulates ära õppijate ja õpetajate vajadusi, kuid saadud infot rakendatakse suuliste arutelude põhjal. Komisjon soovib leida võimalusi, kuidas tegevustele süsteemsemalt läheda, nt parendusettepanekute dokumenteerimine ja selle põhjal parenduste tegemine jm.
- Hinnatavad erialad on suure vaimse koormusega ning seetõttu selle töö tegijatele kõrgeid nõudmisi esitavad. Komisjon soovib enesehoiuvõtete kui läbipõlemise ennetamise ühe võimaluse lisamise õppekavadesse näiteks läbiva kompetentsina.
- Arvutiõpe sh üldine digipädevus on mõlemal hinnataval õppekaval aina olulisem oskus ning õpingutes on erineva digipädevuse tasemega õppijaid, mis omakorda tähendab seda, et õppijate edasijõudmine on ebaühtlane. Soovitus on hinnata sisseastumisel õppijate digipädevusi ning leida õppekorralduslikult lahendusi, mis arvestavad õppijate erineva tasemega (nt tasemerühmad, õppemetoodika, mis toetab ühtede õppijate tugevuste ja teiste õppijate arenguvajaduste "kokkuviiimist").
- Õppematerjalid, tööjuhendid aga ka õppijate koostatud tööd liiguvad peamiselt e-kirjaga, mis pole tänapäeva digiõppe printsiipe ja digipedagoogika lähtekohtasid silmas pidades enam nii asjakohane. Soovitus on leida viise ja võimalusi nt e-õpe, Moodle jms, mis sellist failidega serverite koormamist vähendaksid, samuti aitaks kaasa üldise õppijate ja õpetajate digipädevuse arengule ning seeläbi õpetajate töökoormuse korrastamisele.
- Kuna kõiki praktika õpiväljundeid ei ole võimalik igas ettevõttes täielikult saavutada, soovib komisjon kasutada ettevõtete vahel praktikantide vahetusi (nn praktikantide "ristkasutust", ka lühiajalisi), et kõik praktikandid saaksid praktikakogemused õppekavas kirjeldatud õpiväljundite saavutamiseks.
- Hetkel on praktika lõpphindamisele praktikajuhendajad kaasatud õppijatele antava kirjaliku tagasiside kaudu, kuid sellega nende hindamine piirdub. Soovitus on kaasata praktikaseminaridele ka ettevõttepoolseid praktikajuhendajaid. Üheks võimaluseks on nt veebiseminarid, mis teevad osalemise paindlikumaks, samuti võimaliku lisaväärtuse pakkumine samal päeval, et motiveerida juhendajaid kooli tulema (nt valdkonna tipptegijate loengud, kohtumised jms), mis muudaks ka tööandjatele kooliga koostöö õppijate hindamise osas väärtuslikumaks.
- Koolis küsitakse õppijatelt tagasisidet õppe (sh praktika) kohta ning ka ettevõttepoolsetel juhendajatel on võimalus tagasisidet anda õppija tagasisidevormile õppeinfosüsteemis. Samas konkreetselt praktikaprotsessi korralduse kohta (dokumentatsioon, tervikprotsess, ajastus, maht jne) tagasisidet ei koguta. Soovitus on ka see protsess nt kõikide õppekavadega ja õppekavarühmadega ühiselt sisse viia.
- Õpetajatel on suur töökoormus ning aega arendustegevusteks jääb väheseks. Seega soovib komisjon võimalusel suurendada e-õppe mahtu eesmärgiga leevendada õpetajate töökoormust jooksva õpetamisel. Komisjon on teadlik, et e-õppe kavandamine ja väljatöötamine on ajamahukas, aga siiski leiame, et hilisem kasu on panustatud aega ja vaeva väärt.
- Kvalifikatsiooniga õpetajate vajadus ning selle soodustamine on ka arengukavas ära toodud. Siiski ei ole hinnatava õppekavarühma õpetajatele kutsetunnitust kutseõpetaja või täiskasvanukoolitaja tasemel omistatud. Seega on soovitus mõelda, mis peaks/võiks õpetajaid motiveerima lisaks ühekordsele eksamitasu kompenseerimisele õpetajaid seda kutset taotlema.